

get dyrere mon en hundeforsikring kan blive, hvis den er med 1 måneds opsigelse eller med 1 års opsigelse?

Og så er situationen jo den, at man ikke får en præmie, der vil være billigere. Det er da muligt, at man skal betale et gebyr den dag, hvor man opsiges den, men selve forsikringen har det samme indhold, og så har den også den samme præmie.

At give forbrugerne et valg er vel billedlig talt at sige det på den måde, at det, som regeringen og Dansk Folkeparti nu indfører, er, at man vælger ved indgangen til restauranten, hvis man derimod er blevet træt af restaurantens menukort, kan man ikke springe desserten over og gå inden tiden. Eller sagt på en anden måde, man kan ikke opsiges sit engagement.

Det er der, vi i denne her side af salen ser en forskel. Det er der ikke noget at gøre ved. Jeg synes, det er kedeligt, for jeg troede, at vi havde fundet noget, der var i forbrugernes interesser.

Hermed sluttede forhandlingen.

Kl. 16.15

Afstemning

Ændringsforslag nr. 1 forkastedes, idet 41 stemte for, 60 imod.

Ændringsforslag nr. 2 forkastedes, idet 42 stemte for, 62 imod.

Ændringsforslag nr. 3 forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 4 forkastedes, idet 41 stemte for, 62 mod.

Ændringsforslag nr. 5 forkastedes, idet 41 stemte for, 61 imod.

Ændringsforslag nr. 6 forkastedes, idet 41 stemte for, 61 imod.

Lovforslaget overgik derefter til tredje behandling.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling.

Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Ophold*). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

29) Anden behandling af lovforslag nr. L 218: Forslag til lov om ændring af straffeloven og retsplejeloven. (Bekæmpelse af rockerkriminalitet og anden organiseret kriminalitet).

Af justitsministeren (Lene Espersen).

(FremSAT 23/4 2003. Første behandling 5/5 2003.

Betænkning 22/5 2003).

Der var stillet 4 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget og ændringsforslagene sattes til forhandling under ét.

Forhandling

Birthe Rønn Hornbech (V):

Jeg skal meddele, at Venstre stemmer for de af justitsministeren stillede ændringsforslag.

Jeg vil derudover godt gøre nogle bemærkninger om forløbet af udvalgsarbejdet og den kritik, der har været rejst i offentligheden af den såkaldte rockerlov.

Der er nogle, der har den opfattelse, at hvis man ikke retter ind efter kritikken, er det, fordi man ikke har lyttet. Det er naturligvis ikke en korrekt forståelse, og jeg kan love, at vi i Venstre i Retsudvalget har lyttet meget til den kritik, der har været fremført, og det fremgår også, at det er der flere andre partier der har gjort. Det er baggrunden for de ændringsforslag, der er stillet, og de vigtige præciseringer, som er beskrevet i betækningsbidraget.

Vi finder i Venstre, at rockerproblemet er så stort et samfundsmæssigt problem, at man løbende må gå straffe- og retsplejelovgivning igennem for at se, om der er de fornødne redskaber for politiet til at foretage en retshåndhævelse og til, at der kan idømmes de straffe, der skal. Her har vi altså fundet, at tiden var inde til at foretage forskellige justeringer i retsplejeloven. Det har vakt meget stor kritik. Man skulle næ-

sten tro, at der nu ingen retssikkerhed er tilbage i Danmark.

Som sagt, vi har lyttet, og jeg har specielt lyttet meget til den kritik, men jeg må sige, at jeg synes, den på flere områder er skudt over målet.

Det er jo fuldstændig rigtigt, at indførelsen af civile agenter er noget nyt. Det bryder med nogle principper, men det må også samtidig siges, at der altså ikke er tale om, at gud og hvermand nu bare kan blive civil agent, og så bliver det det, der skal bære en efterforskning. Det er meget vigtigt, som det også fremgår af betænkingsbidraget, at få sagt, at civile agenter kan anvendes i meget få tilfælde til en meget beskednen indsats, og at det er under domstolskontrol.

Kl. 16.20

Jeg har hørt en dommer give udtryk for, at nu ville man bruge useriøse beviser i retten, men dertil er at svare og sende tilbage til den pågældende dommer, at det bestemmer domstolene, for der rokkes ikke ved princippet om fri bevisbedømmelse. I det omfang, hvor en civil agent skulle udgøre et selvstændigt bevis, hvilket jeg altså tror bliver sjældent, er det jo op til domstolen at vurdere, om beviset kan holde, og kan det ikke det, må en domstol naturligvis se bort fra det bevis. Deri er intet nyt; vi har fortsat fri bevisbedømmelse.

Det gælder i øvrigt for en del af kritikken, at det er, som om man kører nogle gamle problemer op. Vi fik en henvendelse fra nogle advokater, der gjorde opmærksom på, at det var vanskeligt at definere, hvad en sag er, men det har det sådan set altid været. Det er der ikke noget nyt i.

Det er klart, at det andet hovedpunkt, som har vakt interesse, er naturligvis spørgsmålet om, at advokaterne kan unddrages den fulde aktindsigt. Det er nok det, der har været mest kritiseret, og det er også her, at jeg selv har været mest lydhør over for at lytte til kritikken. Men igen, jeg synes, at den har skudt over målet, og jeg kan ikke fuldt ud dele kritikken, men det har altså ført til et ændringsforslag, netop fordi vi har lyttet til kritikken.

Jeg spurgte her ved førstebehandlingen ud i samfundet, om jeg så må sige, om det virkelig var rigtigt, at dommerne mente, at de godt ville have nogle oplysninger, som forsvareren ikke fik. Jeg mener, at jeg spurgte så klart, så når dommerne ikke er kommet løbende og har sagt, at de mente noget andet end det, de oprindeligt sagde i deres høringssvar, må det være, fordi de

er indforstået med, at de skal behandle oplysninger, som forsvareren ikke har.

Sådan er det så blevet. Vi har stillet et ændringsforslag om dette, og vi har yderligere styrket retssikkerheden ved at sige, at den dommer, der skal træffe en sådan afgørelse om, at en forsvarer skal holdes uden for nogle oplysninger, hvorimod dommeren altså kan få dem, kan ikke være dommer ved domsforhandlingen. Det burde imødekomme det meste af kritikken inden for dette spørgsmål.

Vi er så ikke helt færdige, idet vi er enige om i Retsudvalget at bede om at få sagen tilbage mellem anden- og tredjebehandlingen. Der har jo været navngivne dommere, der har skrevet artikler og ladet sig interviewe i avisen. Vi synes, det var rimeligt, at vi prøvede at udspørge om, hvad denne kritik førte til, om der var nogle alternativer for de pågældende. Det har altså medført, at Dommerforeningen velvilligst har stillet sig til rådighed i morgen, hvor vi i Retsudvalget vil udspørge Dommerforeningen, og det ser vi selvfølgelig frem til.

Den kritik, der har været, har jo også drejet sig om dette, at justitsministeren nedsatte en hurtigt arbejdende arbejdsgruppe og ikke en hel kommission. Det er rigtigt, at det var en ensidig sammensætning af den gruppe og det var bestillingsarbejde. Men hvis ikke folkevalgte skulle have lov til at bestille det politiske arbejde, de ønsker ført ud i livet, hvad skulle vi så med folkestyret?

Det er jo præcis det, der er sket. Sådan noget som civile agenter har Venstre og De Konservative fremsat forslag om flere gange inden for de sidste 10 år. Skulle vi så ikke have lov at gennemføre det, når der endelig er flertal for det? Naturligvis! Det er baggrunden for, at vi foretrak en hurtigt arbejdende arbejdsgruppe frem for en langsomt arbejdende kommission.

Nu kan det så være interessant at få at vide: Hvad siger så Dommerforeningen, som ikke har været med? Hvad ville de have sagt, hvis de havde fået adgang til dette udvalg? Hvilke alternativer er der? Det vil vi selvfølgelig lytte nøje til.

Jeg har bemærket, at begrebet lovsjusk heldigvis ikke har været fremført i denne debat. Det ville også være aldeles usagligt. For det er i hvert fald en af de ting, jeg for mit eget vedkommende har set grundigt på. Jeg ved også, at Justitsministeriets embedsmænd er gået meget grundigt igennem høringssvarene for at se, om der i høringssvarene var nogle tekniske indven-

dinge, som burde ændres. Jeg tror kun, at der var en enkelt, og den blev rettet.

Kl. 16.25

Kritikken er gået på en retspolitisk uenighed, og den er naturligvis helt legitim, men så er det selvfølgelig også legitimt for et regeringsparti at sige: Vi deler altså ikke kritikken til fulde, vi lytter til jer, vi præciserer nogle ting og håber dermed også, at der er nogle misforståelser, der er bragt ud af verden, men vi kan altså ikke følge hele kritikken, fordi vi har et andet retspolitisk udgangspunkt.

Til slut vil jeg gerne sige tak for godt samarbejde i Retsudvalget om denne sag, vores store uenighed til trods.

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Der er jo desværre alt for mange ting, man kunne tage fat i i det, fru Birthe Rønn Hornbech kommer med her. Jeg vil bare tage én ting i første omgang.

Dengang, Strafferetsplejeudvalget kom med en betænkning om civile agenter – i Strafferetsplejeudvalget sidder der altså ud over anklagere og politi også dommere og forsvarere og universitetsjurister – skrev de i deres betænkning:

»Derimod foreslår udvalget, at det forbydes at lade agentvirksomhed udføre af privatpersoner, der på grund af afhængighedsforhold til politiet eller andre omstændigheder må befrygtes ikke at ville udføre opgaven på betryggende måde med hensyn til overholdelse af provokationsforbuddet.«

På baggrund af den betænkning og de her betæneligheder, som Strafferetsplejeudvalget gav udtryk for, besluttede Folketinget så, at der ikke måtte være civile agenter.

Jeg vil gerne høre, om Venstres medlem mener, at man i hvert fald kan lave den lille indskrænkning, at civile agenter ikke må være personer, der har et afhængighedsforhold til politiet eller af andre grunde må befrygtes ikke at ville udføre opgaven på betryggende måde.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Også jeg vil tage fat i et enkelt hjørne af fru Birthe Rønn Hornbechs tale.

Fru Birthe Rønn Hornbech sagde på et tidligt tidspunkt: Civile agenter er noget nyt, vi tager fat på her i lovgivningen. Det er jo ikke rigtigt.

Civile agenter har man brugt i dansk retspleje, men det blev udtrykkeligt forbudt i 1980'erne. Så derfor er det jo ikke noget nyt, det har faktisk været muligt.

En af de sørgelige erfaringer, man har gjort i dansk retspleje med civile agenter, var jo den her meget ubehagelige sag, hvor en gruppe blev sigtet for voldsom narkokriminalitet i én kreds, og så viste det sig at være agenter fra en anden politikreds.

Politimester Jørn Bro, der har været politimester i Glostrup politikreds i mange mange år, har sagt i forbindelse med fremsættelse af det her lovforslag: Der vil komme pinlige sager, der vil komme ubehagelige sager. Det må vi så diskutere.

Men jeg vil gerne spørge Venstre, om de er villige til at tage diskussionen om civile agenter op igen, hvis der kommer disse sager, som den erfarne politimester Jørn Bro forudsiger, at der kommer.

(Kort bemærkning).

Anne Baastrup (SF):

Overskriften for det her lovforslag og den angivelige begrundelse for lovforslaget er, at man nu vil bekæmpe rockerkriminalitet. Jeg har så fået udformet et ændringsforslag, hvor jeg konkret vil have beskrevet, at det drejer sig om organiseret kriminalitet.

Det ændringsforslag har justitsministeren nu afvist i et svar, idet det fremgår af svaret, at den afgrænsning af anvendelsesområdet, som fremgår, efter Justitsministeriets opfattelse vil medføre usikkerhed i praksis, idet det må antages at kunne være vanskeligt for politi og anklagemyndighed at kunne dokumentere, mens sagen endnu er på efterforskningsstadiet, at den pågældende lovovertrædelse er af systematisk eller af organiseret karakter.

Eller sagt med andre ord: Hele overskriften for det her lovforslag har handlet om angrebet på rockere. Resultatet af lovforslaget, det, der nu bliver vedtaget her den 4. juni, har intet at gøre med et forsøg på at angribe rockerkriminalitet, for man kan ikke på det tidspunkt, hvor man begynder at anvende den civile agent, overhovedet over for domstolen dokumentere, at det er af systematisk, organiseret karakter, netop rockerkriminalitet.

Hvad har fru Birthe Rønn Hornbech af kommentarer til det?

(Kort bemærkning).

Birthe Rønn Hornbech (V):

Det sidste er jeg komplet uenig i.

Jeg vil sige til fru Line Barfod: Der er jo altså stadig væk det generelle forbud mod civile agenter. Der er stadig væk et provokationsforbud. Det er en ringe indsats, der skal være tale om, det er under domstolskontrol. Det mener jeg er vigtigt at sige igen og igen, og det er meget præciserende uddybet i betækningsbidraget.

Dertil skal så føjes, hvad der også fremgår af betækningsbidraget, at der altså nu vil blive fastsat nogle klare regler for politiet. Jeg mener slet ikke, at vi kan sammenligne med 1980'erne. Jeg beklager. Når jeg sagde noget nyt, så tænkte jeg selvfølgelig inden for den nyeste tid.

Jeg mener ikke, vi kan sammenligne situationen. Nu får vi nogle meget klare, nogle meget begrænsede regler. Justitsministeren har givet tilsagn om, at der bliver fastsat klare regler for politiet, der bliver fastsat indberetningspligt, der bliver afgivet løfte om evaluering.

Hvad så, hvis det hele viser sig at være noget bras? Vil vi så tage diskussionen op? Jamen flertallet, der er kommet med betækningsbidraget, har jo klart sagt, at vi har noteret os, at justitsministeren har tilkendegivet, at såfremt erfaringerne skulle vise, at der er behov for at revidere reglerne, vil man tage initiativ til de nødvendige lovændringer.

Det har da også været afgørende for Venstre, at vi følger det her op, at politiet ved, at eksemplerne altså skal indberettes, at der vil blive holdt øje, og at der vil blive ført bog over eksemplerne ikke bare hos domstolene, men altså også i den højeste anklagemyndighed, og så kommer man tilbage til Folketinget.

(Kort bemærkning).

Anne Baastrup (SF):

Det kan da godt være, at fru Birthe Rønn Hornbech er uenig, men så er fru Birthe Rønn Hornbech uenig med Justitsministeriet.

Sagen er den, at jeg beder om at få en præcis beskrivelse af i lovforslaget, at det her drejer sig om organiseret kriminalitet, at det her er et forsøg på at forhindre eller afsløre og efterforske organiseret kriminalitet. Jeg laver så et udkast til et ændringsforslag og får kommentaren, at det ikke kan lade sig gøre. Man bliver nødt til blot at fastholde, at det skal enten dreje sig om strafelovovertrædelser, hvor der er en 6-årig strafferamme, eller groft tyveri eller indsmugling af

særlig grov karakter. Fordi sagen endnu er på efterforskningsstadiet, kan det ikke dokumenteres, at den pågældende lovovertrædelse er af systematisk eller organiseret karakter.

Det vil sige, at Justitsministeriet jo i det her svar har tilkendegivet, at det simpelt hen ikke kan lade sig gøre på det tidspunkt, hvor man vil have, at domstolen skal beslutte sig for, at det drejer sig om en civil agent, og at det drejer sig om alvorlig kriminalitet af rockerlignende karakter, at konstatere det. Og så er det alligevel, at regeringen påstår, at det her er et lovforslag mod rockerne. Det er et lovforslag mod samtlige straffelovovertrædelser, der har en strafferamme på 6 år.

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Fru Birthe Rønn Hornbech påstod, at der ville være domstolskontrol, og det er jo også det, som er blevet sagt gang på gang af dem, der er tilhængere af dette forslag. Når man har diskuteret det, så har man sagt, jamen der er domstolskontrol, og man har henvist til andre lande, der bruger civile agenter osv.

Men det, der jo er det kæmpe problem her, er, at samtidig med, at man indfører civile agenter, så indfører man også hemmelig retspleje. Man fratager muligheden for at føre den kontrol, fordi man ikke må få adgang til oplysningerne.

Det er jo endda så galt, at man siger, at det i en sag kan være sådan, at man ikke på grund af den, sagen er imod, men af hensyn til efterforskningen i en anden verserende sag ikke må få de pågældende oplysninger. Det vil sige, at man retter bager for smed. Fordi man går efter smeden, der har lavet alvorlig kriminalitet, så kan bageren ikke få den retssikkerhed, han har krav på.

Det er i fuldstændig modstrid med den måde, vi normalt opfatter retssikkerhed på i Danmark, men det er altså det, som Venstre åbenbart nu synes skal være den måde, vi laver retssikkerhed på.

(Kort bemærkning).

Birthe Rønn Hornbech (V):

Nu er det jo ikke mig, der bringer Johan Herman Wessels »Smeden og bageren« ind i sagen her, men man må ellers nok sige, at det jo i hvert fald var en folkelig opbakning til den domstolsafgørelse om nogen. Det var en by, som havde én smed og to bagere, og så tog man altså og hæng-

te bageren i stedet for smeden, fordi man jo ikke kunne undvære smeden.

Jeg må sige, at jeg har meget svært ved at se sammenligningen. Det er også, som om fru Line Barfod tror, at det her er en let sag for politiet. Det er det ikke, og det skal det heller ikke være. Det vil jeg godt sige. Det skal det ikke være. Det er derfor, det er godt, at reglerne er så præcise, som vi nu har indskærpet i betænkingsbidraget, og som det fremgår af svar osv., at her er en indberetningspligt, her er en evaluering, hvor ministeren står til ansvar over for Folketinget.

Kl. 16.35

Det er vi godt tilfredse med, men selvfølgelig har fru Line Barfod da ret i, at sammensætningen med civile agenter og det, som fru Line Barfod kalder hemmelig retspleje, det, som jeg kalder, at en dommer altså kan unddrage advokaterne nogle oplysninger, da selvfølgelig er med til at forstærke politiets muligheder. Men det er altså også det, der er meningen.

Jeg ved godt, at fru Anne Bastrup er meget optaget af denne her definition på organiseret kriminalitet. Nu læser jeg jo ikke svaret sådan, at det ikke kan lade sig gøre for politiet at give en dommer en redegørelse og et billede, så han kan træffe en afgørelse.

Noget andet er, hvordan man skulle lave et ændringsforslag. Det er jo netop en konkret vurdering af dommeren i den enkelte situation. Og det foregår altså på den måde, at hvis dommeren ikke er tilfreds med politiets redegørelse, så kan de blive sendt hjem igen, og så kan de se, om de kan komme med noget mere materiale om en uge, og så kan de jo prøve igen. Og ellers får de ikke lov til at bruge de civile agenter. Sådan fungerer det i praksis.

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Men fru Birthe Rønn Hornbech svarede ikke rigtig. Når man hidtil har lavet indskrænkninger i retssikkerheden for én person, så har det været med hensyn til den persons kriminalitet. Men nu går man altså ind og siger, at fordi vi efterforsker sagen mod smeden, og smeden har begået alvorlig kriminalitet, så må bageren finde sig i, at hans retssikkerhed forringes.

Det plejer ikke at være den måde, som vi betragter retssikkerheden på i Danmark, og derfor ville jeg godt høre, hvad fru Birthe Rønn Hornbech har af argumenter ud over, at det bare er, fordi politiet skal have øgede muligheder. Jeg er godt klar over, at formålet med det her er at give

politiet øgede muligheder, men jeg synes, det ville være rart, hvis man samtidig også sikrede retssikkerheden for borgerne.

Og så ville jeg gerne høre fru Birthe Rønn Hornbech, hvorfor det princip, man for 30 år siden brugte lang tid på, nemlig at sikre, at der var balance mellem forsvarer og anklager, at man havde lige våben, nu skal skydes fuldstændig i stykker, og vi skal tilbage til en retstilstand som for mange, mange år siden, et princip, som man dengang var fuldstændig enige om i det danske samfund og blandt alle partier og blandt alle involverede parter var et væsentligt fremskridt for at sikre retssikkerheden?

(Kort bemærkning).

Anne Bastrup (SF):

Jeg kvitterer for den indrømmelse fra fru Birthe Rønn Hornbechs side.

Så er der et andet spørgsmål, som vi ikke rigtig har været inde på, og det er brugen af de anonyme vidner. Og der synes jeg lige, vi skulle prøve at mindes sidste år, hvor man jo indførte muligheden for, at man kunne være et anonymt vidne, hvis man var et tilfældigt vidne.

Men det, der jo sker nu, er, at hvis politiet – og nu citerer jeg fra bemærkningerne:

»Politiet kan eksempelvis i de tilfælde, hvor de modtager oplysninger fra en person, der er tilknyttet rockermiljøet, og som ønsker at være anonym, undlade at anføre navnet i politirapporten, og navnet vil dermed heller ikke efterfølgende kunne kræves oplyst af forsvareren.«

Det vil sige, at i forhold til at vi sidste år havde meget fokus på anonyme vidner, hvor det virkelig blev understreget fra ministerens side, at det kun var tilfældighedsvidner, så laver man nu et spring. Hvis man er en del af rockermiljøet og har lyst til at være anonym, så skal det accepteres i det videre forløb i den her sag.

Mener fru Birthe Rønn Hornbech, at det er i overensstemmelse med den diskussion, vi havde omkring anonyme vidner sidste år?

(Kort bemærkning):

Elisabeth Arnold (RV):

Fru Birthe Rønn Hornbech svarede mig før, at man jo ikke kunne sammenligne det nuværende lovforslag og de regler, der nu bliver nedfældet, med den situation, vi havde i 1980'erne. Det synes jeg er en meget overfladisk måde at betragte det på.

Vi har jo netop fra andre lande, som har benyttet civile agenter, nogle erfaringer fra helt op

i sidste halvdel af 1990'erne, fra Holland f.eks., hvor det viste sig, at man overhovedet ikke kunne styre udviklingen med agenterne. Da blev der rejst spørgsmålet: Er det politiet, der styrer agenterne, eller er det agenterne, der styrer politiet?

Det endte med en kæmpestor juridisk skandale i Holland. Det er et ganske frisk eksempel, det er mindre end 10 år gammelt. Så der er store problemer med anvendelse af civile agenter.

Kl. 16.40

Jeg anerkender fuldstændig flertallets ret til at beslutte det her og stemme for det her lovforslag, men jeg synes, det ville klæde fru Birthe Rønn Hornbech, hvis hun anerkendte, at der er problemer med anvendelse af civile agenter, og der er masser af erfaringer fra andre lande og USA.

(Kort bemærkning).

Birthe Rønn Hornbech (V):

Lige gyldigt hvor mange gange man anfører litterære eksempler, og hvor interessant det end er, bliver vi altså ikke mere enige. Jeg synes, det er et rigtig dårligt eksempel. Jeg kan overhovedet ikke se nogen sammenhæng.

Jeg synes, det er sjovt at høre, at de progressive partier, de partier, der gerne vil fremstå som progressive, nu bliver ved med at sammenligne, hvordan det var for et halvt år siden, og hvordan det var for 30 år siden.

Jeg kan specielt sige noget om, hvad der er sket de sidste 30 år. Det er lige præcis det tidsrum, jeg har været ansat i politiet, og jeg kan forsikre de progressive om, at der er sket ændringer. Der er sket ændringer i kriminalitetsmønstret, der er sket ændringer i de kriminelles midler, der er sket ændringer i de kriminelles muligheder for at benytte teknologi, for at få store penge og for at arbejde organiseret over landegrænserne. Det er jo ændringen, kære kolleger.

Jeg er ikke et øjeblik i tvivl om, at vi kan styre de civile agenter. Jeg synes, at det lidt er udtryk for, at man undervurderer domstolene. Med de forsikringer, der er givet af justitsministeren, og med den måde, som det disciplinære system i politiet fungerer på, må man altså godt genere mig, hvis det skulle vise sig, at de civile agenter skulle tage magten. Det kan man godt være rolig for ikke sker.

Det er jo altså ikke en hvilken som helst tilfældig politimand, der får lov at rende i retten med det her, og det er ikke en fuldkommen tilfældig borger, der sidder i dommersædet, vel? Der er

kontrol, og der er præcision i loven og i de motiver, som nu også et flertal i Folketinget har angivet i betænkningen.

Jeg medgiver og siger gerne det en gang til, som jeg har sagt i alle aviser, at det da ikke er den lov, jeg har elsket mest af de love, vi har vedtaget. Men nu har rockerproblemet og anden organiseret kriminalitet altså udviklet sig til at være et kæmpemæssigt samfundsproblem, og det må vi selvfølgelig løbende følge op på her i Folketinget.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Naturligvis er der da sket ændringer i de sidste årtier. Vi har alle sammen fået mobiltelefoner, vi har alle sammen fået computere, og Folketinget har lovgivet utallige gange for at give politiet mulighed for at anvende alle de nye teknologiske landvindinger, både i forbindelse med rockerkriminalitet, i forbindelse med børnepornografi og i forbindelse med andre ting, hvor vi mente, at politiet skulle have udvidede beføjelser.

Men når fru Birthe Rønn Hornbech siger så skræksikkert, at vi selvfølgelig kan styre det her, at vi kan styre agenterne, og det er der overhovedet ikke tvivl om, for reglerne bliver så håndfaste, er det bare, jeg spørger: Hvad er det, vi kan, som de andre lande ikke kan?

I Holland f.eks. måtte man erkende, at man ikke kan styre det. I England viste det sig i en stor provinsby, at politiet var dybt korrupt, fordi samarbejdet med agenterne var blevet for tæt, fristelserne var blevet for store.

Jeg vil til sidst blot om de anonyme vidner sige, at da det blev vedtaget for et år siden, stod der præcist, at det skulle være tilfældige vidner. I det her lovforslag står der nu, at det skal være vidner med tilknytning til opklaring af rockermiljøerne. Det vil sige, at fra anonyme vidner som værende helt tilfældige personer, der skal beskyttes og have anonymitet, er det nu gået over til at blive noget helt, helt andet, så der er et skred på vej.

(Kort bemærkning).

Birthe Rønn Hornbech (V):

Jo, men ordet skred bruger man, når man er modstander, og det er jo også helt legitimt.

Jeg kender ikke forholdene i Holland, jeg kender ikke opbygningen af politiet, og jeg kender ikke lovgivningen. Men jeg kan i hvert fald ikke se, at med det lille land, som Danmark er, og

med det gennemsigtige land, som Danmark er, og med det politi, vi har, med de signaler nu i hvert fald det flertal, der er gået konstruktivt ind i det her, kommer med, og med de advarsler, som mindretallet kommer med – de har også betydning – hvilken interesse politiet skulle have i, at det her går galt.

Kl. 16.45

Helt bortset fra det mener jeg altså, at reglerne er så præcise, klare og indskrænkede og der vil blive sådan kontrol med det, at jeg ikke er bekymret – og jeg tror på den danske dommerstand.

Men det havde været dejligt, hvis vi levede i et land, hvor det ikke var nødvendigt med de her midler.

Formanden:

Så kan vi gå videre i ordførerrækken.

Morten Bødskov (S):

Det her lovforslag har været genstand for en omfattende debat og kritik. Det er for så vidt helt naturligt, for det er et meget principielt og omfattende lovforslag, som vi her har med at gøre.

I Socialdemokratiet har vi sagt fra starten, at vi i udgangspunkt var positivt indstillet over for lovforslaget, men også ville lytte til kritikken. Vi har lyttet, og vi har handlet derefter. Den kritik, der har været af lovforslaget, har bidraget til nødvendige og væsentlige opstramninger og præciseringer, som er resultatet af forhandlinger med justitsministeren, og den har haft store konsekvenser for den endelige udformning af lovforslaget.

Der er nu sikret fuld domstolskontrol med undtagelserne fra forsvarerens adgang til aktindsigt. Der gennemføres nu en nøje indberetningsordning for såvel anvendelsen af civile agenter som begrænsningen af forsvarerens adgang til aktindsigt, og herved skabes der et godt grundlag for indsigt, kontrol og opfølgning.

Det er ikke mindst værd at understrege, at justitsministeren har tilkendegivet, at regeringen vil være indstillet på at tage initiativ til de nødvendige lovændringer, såfremt de kommende års indhøstede erfaringer, i modsætning til hvad vi forventer, skulle vise, at der er behov for at revidere reglerne.

Det sidste er væsentligt, for ved åbningen af muligheden for også på et senere tidspunkt at revidere lovforslagets bestemmelser i lyset af erfaringerne er der taget hensyn til den konkrete

kritik gennem de stillede ændringsforslag og den mere principielle kritik.

Der er nogle, som i debatten om lovforslaget har efterlyst dokumentation for behovet for lovforslaget. Det synspunkt deler vi ikke. Vi mener ikke, at behovet for øgede efterforskningsressourcer til politi og anklagemyndighed mangler dokumentation. Rockerkriminalitet og anden organiseret kriminalitet er et ekstremt alvorligt problem. Vi mener i Socialdemokratiet, at rockerkriminalitetens grovhed, omfang og særlige organisation er af egentlig samfundsforandrende karakter, og det er det, der gør, at vi i udgangspunktet har været positivt stillet over for dette forslag.

Bagmændene gemmer sig i de her tilfælde ofte bag supportere og andre stedfortrædere, når de udøver deres kriminalitet. Det er det, vi skal have fat i. Det er det, der er problemet. Det er det, der er den nye kriminalitetsform, den organiserede kriminalitet, som med rockernes fremvækst i det danske samfund er ved at forandre samfundet.

Undtagelsen for det generelle forbud mod brug af civile agenter har været meget debatteret. I Socialdemokratiet er vi enige med justitsministeren i, at forbuddet mod brug af egentlige civile agenter ikke skal ændres. Lovforslaget åbner derfor for en meget begrænset undtagelse.

Begrænsningerne er afgørende for Socialdemokratiet. Aktiviteten skal være under domstolskontrol, må kun være indledende, skal være yderst beskeden og må ikke forøge lovovertrædelsens omfang og karakter, men kun medvirke til at fortsætte den lovovertrædelse, som i forvejen efterforskes.

Det er dermed afgørende, at politiet ikke så at sige kan bruge civile agenter efter forgodtbefindende, for der er domstolskontrol. Det er ydermere præciseret i de svar, vi har fået fra Justitsministeriet, at en civil agent kun må virke sammen med en politiagent, der er i aktion. Alt andet er udelukket.

Ligeledes har der været meget fokus på undtagelsen fra forsvarernes adgang til aktindsigt. Også her er der sikret ændringer. I lovudkastet var domstolene så at sige gjort til et gummitempel for politi og anklagemyndighed. Det var uholdbart, som vi pointerede under førstebehandling, og retssikkerhedsmæssigt meget betænkeligt. Det er nu ændret. Nu er det en dommer, der skal afgøre lovligheden af det tilbageholdte materiale, som anklagemyndighe-

den ønsker at tilbageholde. Det er en afgørende ændring og en klar styrkelse af forslaget.

Vi mener også, det er på sin plads at sige, at lovforslagets endelig udformning har fundet sted i en god dialog. Samlet set er det Socialdemokratiets opfattelse, at resultatet af den dialog vil betyde en styrkelse af politiets muligheder for at efterforske rockerkriminalitet og anden organiseret kriminalitet, uden at dette sker på bekostning af centrale principper inden for retsplejen.

Kl. 16.50

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Da vi for et år siden behandlede forslaget om anonyme vidner, som ifølge justitsministeren var begrænset til tilfældighedsvidner, var Socialdemokratiet imod. Og i det betækningsbidrag, som Socialdemokratiet var med til at skrive, fandt Socialdemokratiet, at det var:

»... principielt betænkeligt at indføre muligheden for totalt anonyme vidner i forhold til tiltalte. Et sådant skridt bør som minimum fordre et udtalt og dokumenteret behov.«

Længere nede i betækningsbidraget var Socialdemokratiet:

»... bekymret for afgrænsning af anvendelsesområdet, der beskrives som ganske særlige tilfælde i sager om »grov og organiseret kriminalitet.«

Hvad er det, der har ændret sig for Socialdemokratiet i løbet af det år? Hvad er det for nogle meget alvorlige oplysninger, der er kommet frem, om, at vi står i en situation, der er så afgørende, at man altså vil gå med til noget, som er langt mere vidtgående end det, man fuldstændigt afviste for et år siden, så man nu går med til anonyme vidner, som stammer fra rockermiljøet, og som altså kan have nogle personlige interesser i at få dømt nogle mennesker? For et år siden ville man ikke engang gå med til, at tilfældighedsvidner kunne være anonyme.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Det Radikale Venstre skal ikke lægge skjul på, at vi er bedrøvede over, at Socialdemokratiet har taget den holdning til det her lovforslag, som de har.

Det hjælper ikke meget, at den socialdemokratiske ordfører siger, at man har lyttet til kritikken, for det sagde fru Birthe Rønn Hornbech også at man havde. Ikke desto mindre har man

ikke fået noget ud af den aktive lytning, ikke andet end et figenblad, der er så lille som et nyudsprunget bøgeblad i begyndelsen af maj. Der er ikke meget at dække sin nøgenhed med.

Man har været følgagtig og har legitimeret den linje, hvor høringsvarene er blevet affejet som udtryk for fornærmelse, som udtryk for politiske indvendinger, oven i købet som udtryk for uvidenhed fra den højeste juridiske ekspertise her i landet. Jeg synes, det er sørgeligt, at Socialdemokratiet ikke har taget sig lidt bedre betalt for den støtte, de har leveret til dette lovforslag.

Så har jeg det samme spørgsmål som fru Line Barfod. For et år siden stemte Socialdemokraterne imod forslaget om anonyme vidner. I dag knæsætter de princippet, nu går man varmt ind for anonyme vidner, oven i købet i ganske veldefinerede sammenhænge. Jeg vil gerne spørge: Hvad er der sket på det år?

(Kort bemærkning).

Morten Bødskov (S):

Jeg læser ikke forslaget, som om der i det her forslag på nogen måde er tale om, at vi indfører anonyme vidner.

Jeg har også fået brevet, som jeg forstår at de tre hernede siddende ordførere læner sig op ad, nemlig brevet fra Eva Smith. Der står jo udtrykkeligt i det, at det, som politiet nu får mulighed for, er at holde meddeleserens identitet hemmelig i politirapporter, men der står jo også, og det bør man læse, at det naturligvis ikke gælder, hvis den pågældende skal afgive forklaring under domsforhandling.

Det må man sige er et ret afgørende kriterium for, om der tale om et anonymt vidne eller ej. Derfor synes jeg, at man bør læse side 2 i Eva Smiths brev. Det står sådan set klokkeklart. Og derfor er der for Socialdemokratiet ingen ændring i den afstandtagen, vi havde tidligere, for det er selvfølgelig stadig betænkeligt. Det er der ikke tale om her. Det er det, det er vigtigt at understrege.

Det går jeg ud fra både var et svar til fru Line Barfod og fru Elisabeth Arnold.

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Nu er det bemærkningerne i lovforslaget, jeg læser højt fra, og jeg går ud fra, at det er de bemærkninger, der er afgørende for, hvordan man skal opfatte lovforslaget. Det står:

»Politiet kan eksempelvis i de tilfælde, hvor de modtager oplysninger fra en person, der er tilknyttet rockermiljøet, og som ønsker at være anonym, undlade at anføre navnet i politirapporten, og navnet vil dermed heller ikke efterfølgende kunne kræves oplyst af forsvareren. Det gælder naturligvis ikke, hvis den pågældende skal afgive forklaring under domsforhandlingen. Om den pågældendes identitet i den situation kan holdes hemmelig for tiltalte, må afgøres efter retsplejelovens § 848, stk. 2, om såkaldte anonyme vidner.«

Den pågældendes identitet kan altså holdes skjult efter reglerne om anonyme vidner. Og det vil sige, at anonyme vidner udvides til at omfatte folk fra rockermiljøet, der kan have en interesse i at stikke nogen eller få nogen ud af cirkulation.

Kl. 16.55

Så skal jeg bare citere Socialdemokratiets ordfører fra førstebehandlingen af sagen om anonyme vidner sidste år.

»Det må ikke glemmes, at den lovgivning, vi laver herinde, jo ikke kun gælder for banditter. Du og jeg kan møde selvsamme lovgivning i tilfælde, hvor vi er uskyldige, og hvor det er vores uskyld, som skal bevises.«

Hvorfor har Socialdemokratiet ændret holdning?

(Kort bemærkning).

Morten Bødskov (S):

Der er ikke så meget mere at føje til det, jeg sagde tidligere. Socialdemokratiet har på det her område ikke ændret holdning, og skillelinjen går meget klart der, hvor jeg også før sagde, at i de tilfælde, der her er tale om, er det spørgsmålet om, at man kan holde en meddelers identitet hemmelig i en politirapport. Når vi derimod som sagt står over for, at den pågældende skal give forklaring under en domsforhandling, så kan dette ikke lade sig gøre. Det er selvfølgelig det, som er afgørende for Socialdemokratiet.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Jeg forstår simpelt hen ikke hr. Morten Bødskov. Hvordan kan man have stående i betænkningen eller i bemærkningerne til loven, at hvorvidt den pågældende persons identitet kan holdes hemmelig eller ej, afgøres af reglerne for anonyme vidner? Hr. Morten Bødskov påstår så, at det ikke har noget med anonyme vidner at gøre, og

man er stadig væk imod anonyme vidner. Jeg forstår det simpelt hen ikke.

Hvis hr. Morten Bødskov ikke kan forklare mig det, så må vi bede justitsministeren om at forklare, hvorfor det her ikke har noget at gøre med anonyme vidner.

(Kort bemærkning).

Morten Bødskov (S):

Som sagt er den sætning, der står midt i det afsnit, jeg citerede før fra professor Eva Smith, fuldstændig afgørende for Socialdemokratiet, nemlig at det kan lade sig gøre af hensyn til meddeleren at hemmeligholde meddelers identitet i en politirapport, men det gælder selvfølgelig ikke, hvis der er tale om, at den pågældende skal afgive forklaring under en domsforhandling. Så kan identiteten ikke længere hemmeligholdes.

Det må være det, der er afgørende, og det er det, der er afgørende for, at vi ikke mener, at der er tale om brug af anonyme vidner.

Formanden:

Fru Elisabeth Arnold for en sidste kort bemærkning.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Det må være noget med hr. Morten Bødskovs selektive læsefærdigheder det her. På side 32 i lovforslagets bemærkninger står der til sidst i det øverste afsnit umiddelbart efter det her afsnit den sætning, som hr. Morten Bødskov er så glad for. Der står der jo:

»Om den pågældendes identitet i den situation kan holdes hemmelig for tiltalte må afgøres efter retsplejelovens § 848, stk. 2, om såkaldte anonyme vidner.«

Det vil sige, at den sidste sætning her er en anerkendelse af, at personens identitet kan holdes hemmelig efter reglerne om anonyme vidner. Jeg kan ikke læse det på anden måde, end at Socialdemokratiet altså er dybt involveret i sager om anonyme vidner, på trods af at de påstår, at de er modstandere af anonyme vidner.

(Kort bemærkning).

Morten Bødskov (S):

Jeg mener ikke, der er noget i det. Jeg synes stadig væk det er væsentligt at forholde sig til, at grænsen som sagt ligger ved, hvad der sker under domsforhandlingen. Så er det jo væsentligt at understrege, at meddelers navn kun kan

holdes uden for sagen, hvis politiet på anden måde kan skaffe et bevis i sagen.

Det, der er afgørende for Socialdemokratiet, er, at vi taler om domsforhandlingen. Det er det, der er fuldstændig afgørende, og det er det, som også for Socialdemokratiet vil være afgørende i forbindelse med de betænkningssbidrag, de pågældende ordførere står heroppe og læser op. Det er den meget klare skillelinje, og der er intet grundlag for at påstå, at Socialdemokratiet skulle have ændret position – intet.

(Kort bemærkning).

Anne Baastrup (SF):

Nu er det jo godt, at vi har bedt om at få lovforslaget tilbage mellem anden og tredje behandling, således at vi kan få beskrevet fuldstændig klokkerent det, der i mine øjne er sammenblanding. Som efter min bedste overbevisning ikke kan læses på anden måde, end at meddelelsen, der jo er integreret i det der, som nu er rocker-miljøet, den organiserede kriminalitet, hvor det her skal bruges, umuligt kan være et tilfældighedsvidne, og derfor kan man umuligt fortolke reglerne omkring anonyme vidner på anden måde, end at det ikke længere er et tilfældighedsvidne.

Kl. 17.00

Men o.k., hvis hr. Morten Bødskov har fået den sætning forhandlet væk, så synes jeg virkelig, at vi skal have strammet op omkring det i til lægsbetænkningen.

Men så har jeg et andet spørgsmål, og det drejer sig om den konkrete situation, hvor et menneske har begået en kriminel handling, og så er der en anden, der har begået en meget alvorligere kriminel handling, hvor man så ikke som advokat kan få det efterforskningsmateriale ind i sagen.

Mener hr. Morten Bødskov ikke, således som også fru Line Barfod forsøgte at spørge fru Birthe Rønn Hornbech, at der her rettes bager for smed? Hvordan vil hr. Morten Bødskov rent faktisk argumentere for den situation, at den pågældende står der og ikke længere kan forsvare sig, fordi han ikke aner, hvad det er, han skal forsvare? Hvordan kan man som Socialdemokrat gennemføre en sådan regel?

(Kort bemærkning).

Morten Bødskov (S):

Det problem, der her tages fat på, er spørgsmålet om de begrænsninger, der ligger for forsvarerens adgang til aktindsigt, og jeg tror, det er helt

væsentligt at forstå, at vi bl.a. med den tidligere regering jo fik nedsat Rigspolitiets Nationale Efterforskningsstøttecenter, som ligger inde med en materialemængde, som er resultatet af en monitorering af det her miljø.

Der vil vi potentielt, hvis vi fortsætter med det arbejde eller den succes, det faktisk har været, kunne komme til at stå i situationer, hvor anden efterforskning vil blive problematisk og vil blive vanskeliggjort, hvis man som hidtil skulle fremlægge alt materiale på det her område. Det er det, der for Socialdemokratiet er bevæggrund til, at vi kan acceptere det her.

Dernæst synes jeg, det er værd at understrege, at man som sigtet eller tiltalt naturligvis fortsat vil få adgang til alt materiale, som skal fremlægges under domsforhandlingen i straffesagen, og vel at mærke uanset om materialet er tilvejebragt til brug for den konkrete sag. Det synes jeg er helt afgørende, og det er et helt afgørende princip, som i forlængelse af det, SF's ordfører spurgte om, hvis hun ellers har tid til at høre, Socialdemokratiet sagtens kan stå bag.

Formanden:

Så er det fru Line Barfod for en sidste kort bemærkning.

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Men det er jo så absurd, må jeg sige til hr. Morten Bødskov, at man ikke engang kan få at vide, om det, der fælder en, er oplysninger, som politiet ligger inde med og selv har fundet frem til i deres efterforskningscenter, eller det er en anonym meddelelse, der kommer med det.

Hvordan i alverden forestiller Socialdemokratiet sig, at nogen skal kunne forsvare sig, når de ikke engang kan finde ud af, om det, de bliver fældet af, er en anonym meddelelse – hvor de måske kan have en idé om, at der er nogle, der ønsker at fælde dem – eller om det er oplysninger, politiet selv har fundet frem til?

Og jeg vil gerne igen henvise til, hvad Socialdemokratiet sagde, da vi behandlede loven om anonyme vidner sidste år, nemlig at vi skal huske, at den lovgivning, vi laver herinde, ikke kun gælder for banditter; du og jeg kan møde selvsamme lovgivning i et tilfælde, hvor vi er uskyldige, og hvor det er vores uskyld, som skal bevises. Hvorfor mener Socialdemokratiet ikke længere, at man skal tage det hensyn?

Og hvordan mener Socialdemokratiet, at der er en reel domstolskontrol i, at en dommer, før

en sag går i gang, skal vurdere, om der er materiale, der skal holdes hemmeligt eller ej, når dommeren på det tidspunkt overhovedet ikke kender sagen og dermed ikke har nogen mulighed for at vide, om materialet er afgørende eller ej?

(Kort bemærkning).

Anne Baastrup (SF):

Hr. Morten Bødskov kom lidt let omkring ved det. Det, det jo drejer sig om, er, at man i lovgivningen tilsidesætter generelt væsentlige retssikkerhedsgarantier på grund af alvorlig kriminalitet.

Det, det drejer sig om her, det eksempel, der er anført, er jo, at det er en person, der ikke har begået alvorlig kriminalitet, men som ikke får nogen mulighed for at forsvare sig, fordi der er en anden, der har begået alvorlig kriminalitet. Det er det så, jeg spørger: Hvordan vil hr. Morten Bødskov sikre den pågældende person, der ikke har lavet alvorlig kriminalitet, hans retssikkerhed?

(Kort bemærkning).

Morten Bødskov (S):

Til fru Line Barfod er det selvfølgelig helt væsentligt at få sagt, at det, som fru Line Barfod spørger om, er en af de ændringer, som vi i Socialdemokratiet har foranlediget. Hvis fru Line Barfod lyttede til min ordførertale under førstebehandlingen, ville hun have hørt, at der netop blev understreget det uholdbare i den model, man havde valgt, hvor det var politi og anklagemyndighed, der skulle fremlægge en rapport, og den var så at sige eneste begrundelse for, hvorfor der skulle tilbageholdes materiale i selve domsforhandlingen. Det var uholdbart, det udtrykte jeg også her i ordførertalen ved andenbehandlingen.

Kl. 17.05

Vi har fået ind nu, at hvis der bliver tale om en tvist, at der er uenighed om denne redegørelse, så er det nu en dommer, der får lov til at få adgang til det materiale, som der er tvist om, altså uenighed om, og det er dermed en dommer, som får lov til eventuelt at fremlægge det materiale for retten, som der er uenighed om. Det synes jeg er et væsentligt fremskridt, og det forstår jeg også at i hvert fald SF og De Radikale har valgt at honorere ved at støtte det ændringsforslag, som ligger.

Jeg synes stadig væk, det er væsentligt at holde fast i, at modsat tidligere er der her tale om

en forbedring. Der er domstolskontrol med det materiale, som bliver tilbageholdt, det er også – modsat tidligere – domstolene, der som sagt får adgang til det fulde materiale. Der er ikke længere tale om, at domstolene er et gummistempel for politi og anklagemyndighed, vi har fået den fulde domstolskontrol.

Så synes jeg, man skal huske på, at der jo stadig væk er tale om, at når man bliver dømt, jamen så bliver man selvfølgelig dømt på den bevisførelse, som har været i retten. Det er selvfølgelig derfor, det er fuldstændig afgørende, at det materiale, der bliver fremlagt, er alt det materiale, som vedrører skyldsspørgsmålet, også selv om det eventuelt ikke er noget, som er fremkommet i den pågældende sag.

Og så undskyld til fru Anne Baastrup, som jeg må vende tilbage til.

(Kort bemærkning).

Anne Baastrup (SF):

For at give hr. Morten Bødskov mulighed for at besvare spørgsmålet vil jeg give ham 2 minutter ekstra.

Men det, der er hovedproblemet i den besvarelse til fru Line Barfod, er jo, at der rent faktisk ikke er nogen reelle muligheder for domstolen til at gå ind og kontrollere, om der er en begrundelse for, at der skal sættes denne efterforskning i gang med den her type af nye efterforskningsmidler. Det er jo det, domstolene gang på gang har sagt.

Den enkelte, konkrete dommer har ingen mulighed for at få overblik over hele sagsforløbet, det er det, dommerne forsøger at sige. Der er to situationer, hvor dommerne kan komme ind, nemlig før efterforskningen skal starte, og det er efter.

Det retspolitiske problem, der i øvrigt ligger, når man kommer efter, er i sig selv meget, meget alvorligt. Jeg vil gerne se hr. Morten Bødskov forsvare det, den dag man fra domstolens side ikke kan vurdere bevismaterialet på en sådan måde, at det kan føre til domfældelse, på trods af at alle kan se, at det her drejer sig om alvorlig kriminalitet. Det er så, hvad det er. Men inden en efterforskning skal starte, hvordan vil hr. Morten Bødskov så kunne forklare en dommer, hvis nu hr. Morten Bødskov stod i den situation, at det her er nødvendigt at anvende den her type, for man har jo ikke mulighed for at give dommeren de tilstrækkelige oplysninger? Det er jo der problemet ligger.

(Kort bemærkning).

Morten Bødskov (S):

Det var meget vanskeligt forståeligt, og det kunne jeg se, at de tre tilstedeværende damer også syntes det var. Så lad mig bare endnu en gang understrege Socialdemokratiets pointer her, nemlig at vi på det her felt har sikret nogle ret afgørende ændringer, som jeg går ud fra man ikke kan være andet end tilfreds med.

Det er sådan, at de ændringer, som vi har sikret på spørgsmålet om den undtagelse, der jo er tale om, fra forsvarerens adgang til aktindsigt, jo er ændringer, der er hentet direkte fra det høringsvar, som er kommet fra retspræsidenterne fra Århus, Aalborg, Odense og Roskilde, tror jeg det er. Det er det ændringsforslag, vi har fået ind i loven.

Det betyder, at, modsat tidligere, og det har været helt afgørende for Socialdemokratiet, så er, kan man sige, domstolene nu ikke længere et gummistempel for politi og anklagemyndighed. Det har været fuldstændig afgørende for Socialdemokratiet at få slået fast. Det er det blevet nu med det ændringsforslag, som er fremsat, og det synes jeg da, man bør tage positivt imod, fordi det som sagt er et ret afgørende skridt, at der nu kommer fuld domstolskontrol, at det i tilfælde af tvister rent faktisk vil være en dommer, der går ind afgør tvisten og potentielt rent faktisk kan fremlægge det materiale, som tvisten vedrører, uenigheden vedrører, for retten. Det synes jeg er fuldstændig afgørende at få slået fast.

Kl. 17.10

Det har i hvert fald været afgørende for Socialdemokratiets stillingtagen til det her lovforslag. Det sagde vi under førstebehandlingen, og det har vi lyttet til. Det har været en meget central del af den kritik, der har været. Jeg vil gerne understrege det herfra, fordi det er et fuldstændig afgørende kriterium for vores stillingtagen til den her lov.

Formanden:

Så kan vi vist gå videre i ordførerrækken med hr. Per Dalgaard.

Per Dalgaard (DF):

Dansk Folkeparti accepterer de ændringsforslag, som regeringen har stillet i forbindelse med L 218. Vi er sikre på, at retssikkerheden nok skal ske fyldest, også på grund af den store opmærksomhed, der har været omkring de problemer og de hurdler, der har været i det pågældende lovforslag.

Vi lever trods alt i et retssamfund, og jeg er sikker på, at pressen og andre nok skal holde øje med, at der ikke sker ting og sager, så der bestemt ikke vil kunne bøjes nogle ting, som kan kompromittere retssikkerheden.

Vi har jo folk, som holder øje med både domstoles og politiets ageren hver eneste dag, så på det område har vi slet ikke nogen problemer. Vi finder det også tilfredsstillende, at man har erkendt, at der måske er nogle ting, som efter et par år skal evalueres; det finder vi ganske tilfredsstillende.

Vi er også tilfredse med, at der i forbindelse med det, der hele tiden bliver kaldt rockerloven, også er tilføjet anden organiseret kriminalitet. Anden organiseret kriminalitet er bestemt også noget, der er værd at være opmærksom på, og som har og bør have lige så stor opmærksomhed som den kriminalitet, rockerne udøver. I nogle tilfælde kan den være mindst lige så slem.

Bag de udtalelser, der har været i forbindelse med opmærksomheden omkring problematikkerne om, at nogle skulle komme i klemme i den her, har vi jo igen haft nogle fortalere for de kriminelle ve og vel, og nu synes vi, at vi også i nogle tilfælde skal tale om, at der rent faktisk også er nogle ofre i forbindelse med det her, og de kræver i hvert fald også opmærksomhed.

Og med den øgede kriminalitet, eller den anden form for kriminalitet, som finder sted i både rockermiljøet og i anden organiseret kriminalitet, er vi helt enige i, at der kræves nogle nye værktøjer, hvilket jeg bl.a. også påpegede under førstebehandlingen. Vi finder, at den her lov vil være god til det, nemlig give politiet de nye værktøjer, der skal til i forbindelse med de nye teknologier, som kriminaliteten i dag benytter sig af. Så det er vi godt tilfredse med.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Det er jo forunderligt at høre repræsentanter for Dansk Folkeparti med stor fortrøstning sige, at vi lever i et retssamfund, og at hr. Per Dalgaard har stor tillid til, at pressen og offentligheden vil reagere, hvis der bliver noget som helst at kritisere.

Jeg vil gerne spørge, hvilket indtryk det gør på hr. Per Dalgaard, at en stort set enig dagspresse har været overordentlig kritisk over for det her lovforslag. Hr. Per Dalgaard sætter altså sin lid til, at pressen vil overvåge det her nøje, og så vil han lytte til det, men han har altså ikke lyttet til pressen i forbindelse med behandlingen

af det her lovforslag. Jeg vil gerne spørge, om hr. Per Dalggaard vil være mere opmærksom fremover, end han har været i forløbet og udvalgsbehandling af det her.

(Kort bemærkning).

Per Dalggaard (DF):

Helt grundlæggende er det jo sådan, at kriminalitetsmodellerne, aktiviteterne i dag, kræver nye værktøjer, og de er nødvendige at indføre. Det er nødvendigt at give politiet nogle nye muligheder for at trævle organiseret kriminalitet op, hvad enten den kommer fra rockere eller f.eks. fra østeuropæiske bander. Og når jeg hentyder til pressens opmærksomhed omkring kriminalitet, så tænker jeg tilbage på den store opmærksomhed, som aktiviteter i København har haft via pressen.

Det er ikke, fordi man umiddelbart hele tiden skal lytte til, hvad pressen siger i alle tilfælde, men den opmærksomhed, som pressen altid vil udøve omkring kriminalitet, er jo nok til, at man trods alt lytter og i hvert fald i nogle tilfælde også agerer på det, og det finder jeg ganske udmærket.

KL 17.15

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Hr. Per Dalggaard brugte udtrykket, som fru Birthe Rønn Hornbech brugte tidligere på dagen, nemlig at det her er noget nyt, det er nye værktøjer. Vil hr. Per Dalggaard fortælle mig, hvad nyt der er i brugen af civile agenter? Jeg er meget interesseret i at høre, hvad nyt der er i det.

Vi har jo brugt det tidligere i Danmark. Det har været forbudt efter nogle skandalesager, men nu bliver det så tilladt igen. Der er intet som helst nyt i brugen af civile agenter.

Jeg vil gerne høre hr. Per Dalggaard uddybe det lidt: Hvad er der af nyt i det?

(Kort bemærkning).

Per Dalggaard (DF):

Det er muligt, at der ikke er noget nyt i begrebet. Men i og med at der har været de problemer, som fru Elisabeth Arnold er meget mere inde i end jeg f.eks. er, så er jeg sikker på, at man nu, når man indfører de ting igen, vil være opmærksom på de problemer, der var tidligere, og selvfølgelig tage hånd om dem og sørge for, at de ikke sker igen.

Fru Elisabeth Arnold har et eksempel fra Holland på, hvordan det er gået helt skævt dernede.

Jamen det undrer mig egentlig, at det er det, det må jeg sige. Men det må jo være en anden måde, politiet har at agere på dernede, sammen med den lemfældige holdning, de har til f.eks. fri hash og andet. Jeg ved det ikke. Men der er i hvert fald andre forhold, der taler for, at de ting har kunnet finde sted dernede. Det tror jeg ikke på vil finde sted herhjemme.

Formanden:

Fru Elisabeth Arnold for en sidste kort bemærkning.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

I den tidlige fase af behandlingen af det her lovforslag udtalte politimester Jørn Bro fra Glostrup Politi jo netop, at man af erfaring vidste – han vidste det i hvert fald af egen erfaring – at der ville komme ubehagelige sager, pinlige sager, hvor det var fuldstændig åbenlyst, at motiverne var hævnakter og bandeopgør og spørgsmål om at trænge nogle konkurrenter ud af markedet.

Så det forudser dansk politi. En af de mest erfarne politimestre i Danmark forudser allerede nu, at der vil komme pinlige sager, og der vil komme sager, som vil være meget kompromitterende for politiet.

Hvordan kan hr. Per Dalggaard helt se bort fra, at dansk politi allerede har advaret imod, at der vil komme pinlige sager, og at der vil komme sager, som vil være meget alvorlige for politiets omdømme?

(Kort bemærkning).

Per Dalggaard (DF):

Jamen jeg vil da ikke betvivle, at der kan komme pinlige sager. Jeg er ret sikker på, at der vist ikke er ret mange love, der bliver lavet herinde, som bare kører efter bogen og aldrig giver problemer. Der vil altid kunne ske nogle hændelser, som ikke er forudset, og det må man selvfølgelig tage hånd om på den bedste måde overhovedet.

Han vil da uden tvivl have ret i, at der vil komme en enkelt, måske to pinlige sager. Jamen så bliver man jo nødt til at forholde sig til det på det tidspunkt, hvor de kommer. Man kan ikke på nogen måde undgå, at der vil komme en enkelt sag. Det tror jeg ikke på.

Formanden:

Så kan vi vist gå videre i ordførerrækken. Fru Anne Baastrup som ordfører.

Anne Baastrup (SF):

Det har været et forunderligt forløb med det her lovforslag.

En statsminister kunne med sin spindoktor i ryggen ikke rigtig finde ud af at sætte en offensiv indenrigspolitisk dagsorden. Derfor valgte han at tage en gammel travert op. Det var en beslutning, der blev truffet, fordi han ikke kunne finde på andet; en beslutning, der blev truffet på trods af, at justitsministeren var i sving med at udvikle forskellige metoder, der kunne ramme nerven i deres kriminelle adfærd og muligheden for, at de kunne få udbyttet omsat til almindelige penge.

Det er dybt frustrerende, at dansk retspolitik på den måde skal udsættes for den type usaglige angreb, der udelukkende drejer sig om at sætte en presset og visionsløs statsminister i stand til at fremtræde som handlekraftig.

Også tilblivelsen af lovforslaget har været en sørgelig affære. Der var en hurtigtarbejdende gruppe, som omhyggeligt ikke omfattede den del af retssystemets aktører, der kunne finde på at tage hensyn til retssikkerheden. Det drejer sig om dommere og advokater. Det er en mangel, der i høj grad har præget overvejelserne i lovforslaget og de valg, man har truffet.

Men det er også en mangel, der har præget lovforslagets behandling i Retsudvalget. Det lille mindretal i udvalget, som inderligt er imod lovforslaget, har ikke oplevet nogen form for imødekommenhed af vores synspunkter. Men det er jo demokratiets vilkår.

Vi står nu foran en vedtagelse af et lovforslag, der vil splitte det danske retssystem. Vi vil kunne sende den danske stat for Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol, fordi der ikke har været en fair rettergang. Vi vil kunne se en udvikling, hvor kriminaliteten bliver forrået, og såvel civile personer som politifolk risikerer livet.

Kontrollen af, hvor mange penge der vil blive brugt til brugen af civile agenter, vil ministeren tilsyneladende ikke forbedre og gøre mere synlig og effektiv. Erfaringerne fra Holland er tydeligvis ikke blevet inddraget i overvejelserne ved forberedelsen af lovforslaget. Her viste det sig jo, at store dele af hollandsk narko blev indført og distribueret af hollandsk politi.

Kl. 17.20

Ej heller har man svaret på spørgsmålet, end-sige – og det er vel det værste – overvejet de konsekvenser, det vil få for loyaliteten. Vi husker jo den ulykkelige situation, hvor en meddellers kriminelle aktiviteter førte til, at to kriminal-

betjente kom ud i noget snavs og mistede deres arbejde.

Et andet problem i lovforslaget er ministerens uforståelige fastholden af, at der er mulighed for effektiv kontrol fra domstolens side. Og jeg vil her citere tidligere højesteretspræsident Niels Pontoppidans synspunkt i Politiken:

»Der er domstolskontrol, men man kan nok have sine tvivl om dommerens reelle mulighed for at kontrollere, om lovens krav er opfyldt på det stadium, hvor anvendelsen af civile agenter kan komme på tale.«

Det oplever jeg som et ganske alvorligt problem.

Det næste, og det er i virkeligheden nok noget, som vi måske kan se, men forhåbentlig da aldrig, er den situation, hvor der træffes en afgørelse på baggrund af det bevismateriale, der er fundet via civile agenter, via hemmelig retspleje, og hvor domstolene for at sikre en fair rettergang bliver nødt til at frifinde på trods af, at der er meget, der tyder på, at der burde ske domfældelse.

Der tror jeg, at der vil komme et ramaskrig i befolkningen, og jeg tror også, at mange af de, der her om et par dage stemmer for lovforslaget, i høj grad vil begynde at genoverveje, om det er den rigtige vej frem.

Formanden:

Fru Elisabeth Arnold som ordfører.

Elisabeth Arnold (RV):

Udvalgsbehandlingen af det her lovforslag har været forhastet. Jeg vil ikke bruge udtrykket lovsjusk, for der har været et fast forsæt fra et stort flertals side om, at det her skulle gennemføres, og de bemærkninger eller bekymringer, vi andre har haft, har man fejlet af bordet. Det mest pinlige eller det mest ubehagelige ved den udvalgsbehandling, der har været, er den måde, hvorpå man har omtalt de kritikpunkter, der er blevet rejst fra officiel side, fra Dommerforeningen, fra juristside, fra advokatside. Man har betegnet de pågældende som fornærmede, man har benævnt deres indvendinger som rent politiske, og så til sidst har justitsministeren udtalt i et samråd, at når der var så meget kritik fra dommerside og fra juristside, så skyldtes det nok uvidenhed.

Jeg synes, det er en utrolig arrogant måde at affeje kritik fra juridisk ekspertise på ved at sige, at folk er uvidende. Det er trods alt nogle af dem, der beklæder de højeste embeder inden for

justitsministerens eget ressortområde, hvis argumenter her fuldstændig bliver fejlet af bordet. Jeg synes, det er meget ubehageligt, at man i den grad kan have et fuldstændig klart politisk bestillingsarbejde, hvor ingen indvendinger bliver taget alvorligt.

Desværre synes jeg, at Socialdemokratiet ved sin tilslutning til det her lovforslag legitimerer den linje, at man ikke accepterer indvendinger, når man én gang for alle har besluttet sig for, hvordan det her lovforslag skal skæres til.

Man må sige, at når man læser betænkningen til sidst, er der dog enkelte tegn på bekymring, som vi som Radikale kun kan sige til lykke til ordførerne med, fordi det dog viser sig, at de trods alt har ladet sig påvirke en lille smule af kritikken.

For det første er der nogle ændringsforslag, hvor Det Radikale Venstre stemmer for to af dem, nemlig nr. 3 og nr. 4, men ikke for de to første. Og så er der i betænkningen beskrevet et forslag til, hvordan man vil have regler for at følge den her nye lov, så man får hånd i hanke med, hvordan den bliver gennemført; man får mulighed for at registrere, hvordan den bliver gennemført, men vel at mærke i en 2-års-periode, uden at der overhovedet er mulighed for at vurdere undervejs.

Når der er gået 2 år, skal man vurdere, om der er begrundelse for at ændre lovgivningen, men i de 2 år må man så leve med den manglende retssikkerhed, som loven, som den kommer til at se ud nu, selvfølgelig vil præsentere for de folk, der kommer i søgelyset. Jeg synes, det er meget betænkeligt, at man lader 2 år gå, før man vil lade sig overbevise om eventuelle krænkelse af retssikkerheden.

Det Radikale Venstre har været meget ked af denne proces, og vi er ikke blevet overbevist af de behjertede forsøg på at komme kritikken i møde, som fremgår af betækningsbidraget fra flertallet. Det har i hvert fald ikke været nok til, at vi kan ændre vores holdning til lovforslaget som helhed.

Kl. 17.25

Men som sagt stemmer vi for de to ændringsforslag, fordi vi dog trods alt mener, at de er en lille trøst i bedrøveligheden. Det ene af dem handler om, at retten kan pålægge, at der bliver fremlagt noget materiale, som politiet har ønsket hemmeligholdt. Det er trods alt en blomst, der smykker ruinen, vil jeg sige, hvis man skal sige det på den lyriske måde, for vi har haft mange citater i dag. Så jeg vil godt sige, at vi trods alt

synes, det er bedre, end hvis det ikke var der, men jeg synes slet ikke, at de ændringer, Socialdemokratiet har fået gennemført, er nok til, at vi kan stemme for det her lovforslag.

Det er og bliver en meget, meget ubehagelig sag, og jeg tror, vi vil komme til at fortryde, at vi har vedtaget sådan noget.

Formanden:

Fru Line Barfod som ordfører.

Line Barfod (EL):

Et af problemerne med demokrati og med at opnå rettigheder er jo, at nogle rettigheder, som man har kæmpet hårdt for, ligesom går i glemmebogen, når man først har haft dem i nogle år; altså hvorfor man egentlig tilkæmpede sig de rettigheder, og hvorfor de var vigtige.

Man havde jo i mange år, inden vi fik grundlov og retsplejelov og de forbedringer af retssikkerheden, som efterhånden er tilkæmpet, en situation, hvor folk vilkårligt kunne arresteres og sættes i fængsel. Derfor var det et kæmpefremskridt, da man begyndte at få regler på retsområdet, der skulle sikre grundprincippet om, at man hellere ville lade 10 skyldige gå fri end dømme én uskyldig.

For det, der var det helt afgørende at opnå, var, at man ikke vilkårligt kunne sætte folk i fængsel, og at man altid kunne være sikker på, at ens sag blev grundigt prøvet. Det var principet om, at man var uskyldig, indtil det modsatte var bevist, og at det var op til myndighederne at bevise, at man var skyldig, og ikke én selv, der skulle bevise, at man var uskyldig.

Så når flere af tilhængerne af dette lovforslag har talt så meget om, at vi, der er imod lovforslaget, ønsker at beskytte forbryderne, så glemmer man, at vi eller vores forgængere faktisk engang for mange år siden har kæmpet for princippet om, at man var uskyldig, indtil det modsatte var bevist.

Det princip mener vi faktisk er værd at holde fast i. Det er helt afgørende for et retssamfund, at man kan være sikker på, at man ikke bliver uskyldigt dømt. Men det er det princip, der nu er ved at blive sat over styr. Man indfører nu hemmelig retspleje, hvor man kan komme ud i den situation, at en person, der af en eller anden grund er blevet sur på en, kan komme og give et tip til politiet, måske endda kan fungere som agent for politiet, og dermed kan medvirke til at samle nogle oplysninger ind og påvirke politiet. Og derefter kan disse oplysninger føre til, at

man bliver dømt, uden at man selv får mulighed for at få kendskab til oplysningerne, og uden at ens forsvarer får mulighed for det, og uden man får den pågældendes identitet oplyst; jamen så har vi et kæmpeproblem for retssikkerheden.

Vi diskuterede det allerede, da vi indførte anonyme vidner sidste år, og jeg vil gerne gentage, at jeg er fuldstændig enig med Socialdemokratiets ordfører sidste år, da det blev sagt:

»Det må ikke glemmes, at den lovgivning, vi laver herinde, jo ikke kun gælder for banditter. Du og jeg kan møde selv samme lovgivning i tilfælde, hvor vi er uskyldige, og hvor det er vores uskyld, som skal bevises.«

De lovændringer, der bliver indført her, gælder jo ikke kun folk, der har et stort stempel i panden, hvor der står, at de er banditter. Nej, de lovændringer gælder for alle, der af den ene eller den anden grund pludselig kan risikere at blive mistænkt.

Det er derfor, det er så afgørende, at vi holder fast i retsprincipperne om, at man er uskyldig, indtil det modsatte er bevist, og at man skal have de bedste muligheder for at sikre, at man ikke bliver uskyldigt dømt.

Så siger man jo fra tilhængerens side: Der er nogle meget klare regler her, og der er domstolskontrol osv. Men dommerne og forsvarerne siger: Jamen den domstolskontrol er ikke reel, for når man samtidig indfører hemmelig retspleje, kan vi ikke have en reel domstolskontrol. Der er endda dommere, som går så vidt som til at sige: Vi vil ikke bruge denne lovgivning, for vi mener, at den er undergravende for retssamfundet.

Jamen så burde det da få folk til at tænke sig om og spørge: Står vi virkelig i det danske samfund i så alvorlig en situation? Er samfundet ved at bryde sammen, så vi derfor må tilsidesætte de fundamentale principper for retssamfundet?

Og når man kigger sig omkring, må man sige, at på trods af, at organiseret kriminalitet er et alvorligt problem, på trods af, at den antager nye former, så er den altså ikke ved at nedbryde hele det danske samfund. Vi har trods alt stadig et stærkt samfund.

Politiet opklarer mange forbrydelser, og der kommer flere og flere i fængsel. Så der er altså ikke behov for, at vi bryder så grundlæggende med principperne og dermed risikerer at undergrave samfundet.

Kl. 17.30

For hvad er det, vi risikerer at opnå med civile agenter og hemmelig retspleje? Det, vi risikerer, er jo, at vores politi bliver korruperet. Det

er den største risiko vi står over for. Når vi giver mulighed for, at politiet kan komme i så tæt samarbejde med de kriminelle, så kan de blive smittet af det. Det er jo desværre det, vi har set både herhjemme og i andre lande, nemlig at man bliver påvirket af kriminalitet, hvis man hele tiden omgås kriminalitet, hele tiden er på grænsen og også nogle gange selv er med til, at der bliver udført kriminalitet.

Jamen så bliver man smittet af det, så er det svært at holde sig på den rene side, og så risikerer vi, at der er politifolk, der bliver korruperte, som vi har set eksempler på. Det er sådan set den største fare, der kan være. Det er helt afgørende og en af de største styrker i Danmark, at vi har et politi, der ikke er korrupt.

Jeg synes, det burde være det, som flertallet herinde prøvede at styrke i stedet for, at man nu prøver at undergrave det. Det burde være det, som man var optaget af. Jeg kan især ikke forstå, hvordan Socialdemokratiet, som for et år siden var så kraftigt imod anonyme vidner – hvor det jo oven i købet for et år siden kun var anonyme vidner, altså tilfældighedsvidner – nu kan gå ind og sige, at man vil gå med til anonyme vidner, der stammer fra rockermiljøet.

Hvis Socialdemokratiet er blevet lovet, at det ikke er tilfældet, så håber jeg, at vi kan få det afklaret under den fornyede udvalgsbehandling. Det vil i hvert fald være et lille fremskridt.

Jeg håber også, at vi kan få det fremskridt med, at vi får lavet den begrænsning af brugen af civile agenter, som Strafferetsplejeudvalget foreslog helt tilbage i 1984, nemlig at man ikke vil lade personer, der har et afhængighedsforhold til politiet, være civile agenter.

Jeg håber også, at det kan lykkes os at komme igennem med, at det ikke kan være rigtigt, at man skal have forringet sin egen retssikkerhed, fordi der er en anden person, der har begået alvorlig kriminalitet. Det kan simpelt hen ikke i et retssamfund være et princip, at fordi smeden har begået alvorlig kriminalitet, så skal bageren dømmes på hemmelige beviser.

Justitsministeren (Lene Espersen):

Jeg vil også godt runde debatten af med et par mere generelle bemærkninger. Der er to ting, som der er blevet brugt mange kræfter på i dag, og det første, jeg godt vil komme med et par bemærkninger om, er selve processen.

Jeg synes egentlig, at fru Birthe Rønn Hornbech sagde det både meget klart og tydeligt, at det naturligtvis altid er en ret også for de folke-

valgte at arbejde hurtigere, og i det her tilfælde valgte vi jo en meget hurtigt arbejdende model med en arbejdsgruppe med politi og anklagemyndighed i spidsen, som kom med forslag til ny lovgivning, der så blev sendt i høring, og som vi nu behandler i Folketinget i dag.

Det betyder langtfra, at det er den model, vi skal vælge i alle tilfælde. Jeg har noteret mig, at man fra mange sider har været meget utilfreds med, at der ikke har været flere parter involveret i selve tilblivelsesprocessen, og at der er meget, der taler for, at den sædvanlige model, som man jo ofte bruger, nemlig at have et udvalg siddende, der så bruger længere tid på at gennemarbejde tingene, også skal bruges i mange sammenhænge fremover.

Derfor vil jeg også sige, at det er klart, at det for regeringen og for mig har gjort indtryk, at der for så vidt angår processen har været så stærk kritik af, at ikke andre mennesker har været inddraget. Nu er jeg ikke sikker på, at det ville have fået folk til at se anderledes på det, der er substansen i lovforslaget, at man havde været igennem en længere udvalgsbehandling.

Men jeg synes alligevel, at det måske er på sin plads her under andenbehandlingen at give udtryk for, at blot fordi man har valgt den meget hurtige model den her gang, så er det ikke ensbetydende med, at det er den model, man vil vælge i al fremtid. Jeg tror tværtimod på, at der er så meget sundt og godt i at have udvalg siddende, hvor alle synspunkter bliver hørt, at det også er det, der vil være den normale fremgangsmåde i mange andre sammenhænge. Det var det så ikke i det her tilfælde, men jeg synes alligevel, at det skal med.

Det andet, som har været diskuteret meget i dag, har været de to elementer – nye eller ikke nye – og i hvert fald er de elementer, som er udtryk for en ny praksis inden for retsplejeloven i forhold til, hvad man har kendt de sidste mange år.

Kl. 17.35

Det ene drejer sig om anvendelsen af civile agenter, og det andet drejer sig om begrænsningerne for aktindsigt. Der vil jeg sige, at i forhold til regeringens oprindelige forslag er vi jo efter drøftelser og forhandlinger med Folketingets partier, herunder ikke mindst Socialdemokratiet, nået til en erkendelse af, at da vi jo tror på, at de her regler er gode og tilstrækkelige, og at vi har snor i dem, så er der ikke noget som helst til hinder for, at vi over for Folketinget kommer

med en redegørelse for, hvorledes de nye regler anvendes, og hvordan de nye regler fungerer.

Jeg har faktisk en klar forventning om, at de små lempelser og skridt, vi har gjort f.eks. i brugen af civile agenter, er lempelser og skridt, som er under så god kontrol og under så sikre rammer, at vi ikke vil få det skrækscenario, som nogle i hvert fald har måttet give indtryk af under debatten.

Derfor er vi, om man så må sige, villige til at se resultaterne af vores lovgivning i øjnene ved at fremlægge en redegørelse og altså sikre, at Rigsadvokaten nøjsommeligt får indrapporteret alle tilfælde, hvor disse regler anvendes i årene, der kommer, og at vi i folketingsåret 2005-06 efter Folketingets forretningsordens § 19, stk. 4, tager en drøftelse af det.

Jeg vil også godt her tilkendegive og understrege, for det var et af de spørgsmål, der også blev stillet undervejs – jeg tror, det var til hr. Morten Bødskov – at såfremt erfaringerne skulle vise, at der er et behov for at revidere reglerne, så er jeg indstillet på at gennemføre initiativer og foretage de nødvendige lovændringer.

Jeg synes, det har været meget klart under den her proces, hvad hensigten og formålet var med lovforslaget, og det betyder naturligvis også, at hvis tingene – for at bruge nogle af kritikernes udtryk – skulle løbe løbsk eller udvikle sig på en måde, som ingen af os overhovedet ønsker eller havde forudsat, så er jeg indstillet på at lave de nødvendige lovændringer.

Jeg tror ikke på, at det kommer til at gå så galt. Tværtimod tror jeg faktisk på, at de her regler vil være et nyttigt, om end måske sjældent brugt instrument i forhold til bekæmpelsen af den organiserede kriminalitet og for at komme ikke mindst bagmændene bag den organiserede kriminalitet til livs. Det gælder både, for så vidt angår spørgsmålet om de civile agenter og anvendelsen af begrænsningen i aktindsigt.

Der er også mange andre ting i lovforslaget – dem har vi ikke brugt så meget tid på at diskutere i dag – men naturligvis er vi stadig væk indstillet på under den videre udvalgsbehandling at besvare de spørgsmål, der måtte være, og vi skal også prøve på at gøre det så hurtigt, vi kan. Vi ved jo, at der er en meget, meget, meget kort tidsfrist, inden vi tredjebehandler lovforslaget næste onsdag.

Afslutningsvis vil jeg sige, at det sådan set også er kommet lidt bag på mig i forhold til den offentlige debat, at visse dommere udadtil har givet udtryk for, at de ville bruge en slags civil

ulydighed og ikke efterleve Folketingets lovgivning, og jeg er også bekendt med, at Retsudvalget i morgen får besøg af Den danske Dommerforening. Jeg må sige, at med det meget gode kendskab, jeg har til dommerne, er jeg overbevist om, at dommerne og dermed domstolene vil efterleve den lovgivning, som vi vedtager her i Folketinget.

Følelserne har været i kog, og der har også været en meget heftig debat, og der bliver måske sagt nogle ting, som man bagefter selv kan se ikke er de mest hensigtsmæssige. Men jeg er sikker på, at alle vil medvirke til, at også lovgivningen på det her område vil nyde fremme ved landets domstole, når først folk har haft en mulighed for at tygge lidt på den lovgivning, som vi har vedtaget. Så jeg tager ikke det her som udtryk for andet, end at man har en livlig debat. Jeg synes sådan set, det er udmærket, at der er plads til en debat om så alvorligt et emne.

Vi ved jo, at det er noget, der måske skiller en meget stor del af den danske befolkning, hvorvidt disse redskaber er nødvendige eller ej. Men jeg tror stadig væk på, at det er et rigtigt og vigtigt instrument, som er givet os i hænde, men altså også på, at domstolene vil anvende det. Det får Retsudvalget så en mulighed for at diskutere med Den danske Dommerforening i morgen.

Men jeg takker for debatten i dag.

KL 17.40

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Det var påfaldende, at ministeren i sin svartale her slog den forsonlige tone an og beskrev processen som hurtig, måske også for hurtig. Og så sagde ministeren derefter: Sådan skal det ikke nødvendigvis altid være.

Jeg vil gerne spørge, om man ud af ministerens meget forsonlige sluttale her kan udlede, at ministeren faktisk synes, det har været ubehageligt, at der har været så meget kritik. Og at processen har været så hurtig, at man ikke har haft tid til den fornødne debat og den fornødne grundige debat både i offentligheden og i Retsudvalget.

(Kort bemærkning).

Justitsministeren (Lene Espersen):

Det nærmeste, jeg kan komme, er vel næsten så at sige, at det er en positiv tilkendegivelse fra min side om, at det, som er fru Elisabeth Ar-

nolds opfattelse, også i meget vidt omfang er den opfattelse, jeg selv deler.

Indimellem kan der være ting, der taler for, at man gør tingene hurtigt. Der har været ting, der talte for, at vi lavede den her proces i et meget, meget hurtigtarbejdende forløb, men jeg må erkende, at der også går meget tabt ved, at det går så hurtigt. At der er utrolig meget positivt at bidrage med, f.eks. ved at bruge tiden til også at diskutere med de personer, som man er uenig med, og som man nok aldrig sådan hundrede procent når til konsensus med, men hvor der vil være en frugtbar uenighed, også efter diskussionerne er slut.

Jeg synes, at en af de erkendelser, man må have ud af det her forløb, er, at meget måske kunne være sparet, og der ville have været mere diskussion om substansen, hvis man havde været enig om processen fra starten.

Så jeg vil sige, at jeg som minister også har lært noget af den her proces. Og derfor vil jeg naturligvis også tænke mig meget grundigt om, såfremt der er nyt arbejde, der skal sættes i gang, som er af hurtigarbejdende karakter, fordi det har nogle ulemper indbygget, som ikke altid tjener den sag, man gerne vil fremme.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Ændringsforslag nr. 1-4 vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til fornyet behandling i Retsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Ophold*). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

30) Anden behandling af lovforslag nr. L 119: Forslag til lov om ændring af adoptionsloven. (Adgang til stedbarns adoption for registreret partner fra barnets fødsel).

Af Pernille Rosenkrantz-Theil (EL) og Line Barfod (EL).

(Fremsat 11/12 2002. Første behandling 16/1 2003. Betænkning 22/5 2003).